

Åtvidabergs kommun
kontakt@atvidaberg.se

2023-11-28

1 (19)

Dnr SI 2023:5733

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Grebo skola
i Åtvidabergs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Grebo skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Grebo skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla skolenhetens uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver fördjupa analysen av eventuella skillnader i lärarnas bedömningar och betygssättning samt utveckla arbetet med att skapa förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 maj 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (SI 2023:5733) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Grebo skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet på skolenheten med ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka och försäkras sig om att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. På skolenheten pågår till viss del ett jämställdhetsarbete, men det sker inte samlat utifrån en systematisk styrning av rektorn. Vidare följer rektorn upp undervisningens genomförande samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Dock sker uppföljning och analys av skolenhetens kunskapsresultat i begränsad utsträckning. Utifrån den uppföljning och analys som görs vidtar rektorn utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas.

Ledning och organisation

Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att det finns tid avsatt för arbetslagsmöten, arbetsplatsträffar och kvällsmöten. Varje vecka finns dessutom schemalagd så kallad samarbetstid där lärarna har möjlighet att samverka med olika professioner utifrån behov. Vidare framgår att rektorn har möte med arbetslagsledarna varannan vecka i syfte att diskutera innehållet på arbetslagsmötena så att dessa får en tydlig struktur och pedagogisk inriktning. Även elevhälsoteamet träffas varannan vecka och till dessa möten kan lärarna anmäla ärenden och delta.

Rektorn försäkras sig om att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att lärarna arbetar med att skapa tillgängliga lärmiljöer. Hittills har det handlat om att skapa samsyn kring den fysiska och pedagogiska lärmiljön, till exempel hur klassrummen ska möbleras, hur lärarna ska använda de sju didaktiska frågorna i undervisningen samt hur de ska synliggöra lektionsstrukturen på tavlan. Under pågående läsår arbetar lärarna istället med tillgängligt lärande ur ett socialt perspektiv. I samarbete med Linköpings universitet bedrivs ett projekt där arbetslagen genomför så kallad aktionsforskning i syfte att undersöka vad eleverna upplever som en tillgänglig vuxen. Arbetet leds av förstelärarna, men respektive arbetslag bestämmer själva inriktning. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att det ena arbetslaget har fokus på att i undervisningen tydliggöra syftet med olika moment. Det andra arbetslaget har istället fokus på att utveckla rastverksamheten genom styrda rastaktiviteter.

Skolenhetens arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. I verksamhetsplanen för läsåret 2023/24 finns mål för verksamheten beskrivna samt vilka strategier de på skolenheten ska använda för att uppnå dessa. Av samtliga intervjuer samt av dokumentation och genomförda lektionsobservationer framgår att arbetet med att skapa tillgängliga lärmiljöer genomsyrar verksamheten och lärarnas undervisning i klassrummen. Vidare framgår av intervju med rektorn samt av dokumentation att det finns kända rutiner och gemensamma förhållningssätt, dels kring arbetet med åtgärdsplaner, dels kring de digitala system och lärplattformar som används på skolenheten. Vidare framgår att obehöriga lärare får stöd av arbetslaget och förstelärarna, till exempel vid planering och bedömning.

Jämställdhetsarbete

På skolenheten pågår till viss del ett jämställdhetsarbete, men det sker inte samlat utifrån en systematisk styrning av rektorn. Av intervjuer med såväl rektorn som lärarna framgår att frågor som berör jämställdhet diskuteras med eleverna och att lärarna arbetar aktivt med det på olika sätt i undervisningen. Det framgår dock att detta arbete sker på lärarnas eget initiativ och att det inte finns något uttalat jämställdhetsarbete som rektorn leder och styr. Vidare framgår av intervju med rektorn samt av inskickad dokumentation att det i vissa ämnen sker en uppföljning av flickors och pojkars måluppfyllelse. Det har uppmärksammats att det finns skillnader mellan flickors och pojkars resultat, men att dessa varierar mellan olika ämnen och årskurser. Därav har inga särskilda insatser kopplade till kön gjorts. Vidare framgår av intervju med lärare att det finns en medvetenhet om hur flickor respektive pojkar tilltalas och att det finns elever som känner osäkerhet kring sin könstillhörighet. Lärarna för också samtal med eleverna om detta.

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Rektorn följer upp undervisningens genomförande och kvalitet. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att rektorn genomför lektionsbesök en gång per termin. Under dessa lektionsbesök utgår rektorn ifrån verksamhetsplanens fokusområden, till exempel tillgänglig lärmiljö. I medarbetarsamtalen diskuteras sedan hur lärarna arbetar med detta när de planerar och genomför sin undervisning samt vad lärarna behöver utveckla i sitt arbete. Detta följer sedan rektorn upp i resultatsamtalen. Av intervjuer med lärare framgår att rektorn även följer upp undervisningen via det kollegiala lärandet där rektorn har en dialog med förstelärarna om vad som behöver utvecklas i undervisningen.

Rektorn följer upp att skolans värdegrundsuppdrag integreras i undervisningen. Av intervju med rektorn framgår att detta görs i samband med lektionsbesök. Vid dessa besök har rektorn identifierat ett behov av att arbeta mer med värdegrundsfrågor i

vissa elevgrupper. Om det behöver genomföras särskilda insatser diskuteras det i elevhälsoteamet och i vissa fall kopplas kuratorn eller skolbibliotekarien in. Av intervju med lärare framgår att rektorn också använder medarbetarsamtalen för att följa upp hur lärarna arbetar med värdegrundsuppdraget i undervisningen. Vidare framgår att rektorn följer upp skolenhetens fadderverksamhet, bland annat på arbetsplatsträffar där arbetet utvärderas. Även skolenhetens trygghetsenkäter ger svar på hur värdegrundsarbetet fungerar. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt representanter från elevhälsan framgår att det på skolenheten pågår ett kommunövergripande arbete om beteenden på internet. Lärarna arbetar med ett specifikt material i olika årskurser och arbetet följs upp i elevhälsoteamet.

Rektorns uppföljning och analys av skolenhetens kunskapsresultat är begränsad. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att uppföljningen främst omfattar betyg i årskurs 6 samt resultat på nationella prov och Skolverkets bedömningsstöd i årskurs 1. Resultaten följs upp på så kallade kartläggningsmöten en gång per termin där elevhälsoteamet träffar undervisande lärare för att gå igenom måluppfyllelsen i de olika årskurserna. Framförallt riktas uppföljningen mot de elever som riskerar att inte uppfylla de kriterier som minst ska uppnås i ämnena svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen sker ingen närmare uppföljning eller analys av elevernas måluppfyllelse. Av intervju med rektorn samt av dokumentation framgår att rektorn utifrån uppföljningen har dragit vissa slutsatser, exempelvis att flickors och pojkars kunskapsresultat varierar mellan olika elevgrupper och årskurser. Det är också relativt få elever som når de högre betygsgrader i olika ämnen.

Utifrån den uppföljning och analys som görs fattar rektorn beslut om utvecklingsinsatser samt resursfördelning. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att det genomförs insatser riktade till olika individer och elevgrupper. Dessa insatser är baserade på de åtgärdsplaner som framtagits på gruppnivå. Åtgärdsplanerna ligger sedan till grund för utveckling av undervisningen. Vidare framgår av intervju med lärare att det görs olika insatser i syfte att stärka elevernas läsförmåga samt förbättra resultaten i matematik, exempelvis genom teknikläsning och kontinuerlig träning av multiplikationstabellen. Av inskickad dokumentation samt av intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår också att resurser fördelas och omfördelas kontinuerligt utifrån behov. Från och med höstterminen 2023 finns en så kallad flexgrupp på skolenheten. Det är en liten undervisningsgrupp avsedd för elever i stort behov av enskild undervisning i en lugnare miljö. Flexverksamheten och övrig resursfördelning utvärderas kontinuerligt, bland annat i elevhälsoteamet. Rektorn träffar även specialläraren en gång varje månad för att utvärdera de insatser som görs.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla skolenhetens uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att rektorns uppföljning och analys av skolenhetens kunskapsresultat är begränsad. Granskningen visar att resultatuppföljningen främst omfattar betyg i årskurs 6 och resultat på nationella prov samt begränsas till ett fåtal ämnen och årskurser.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98, s. 26) framgår att rektorn bör sammanställa resultat och se till att det finns underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen. Vidare framgår (s. 31-32) att rektorn tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen bör analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Rektorn bör även analysera om orsakerna framgår tydligt eller om ytterligare uppföljning eller utvärdering behöver genomföras. Det är viktigt att rektorn analyserar och bedömer enhetens samlade resultat och utvecklingsbehov på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. Analyser av elevernas kunskapsresultat är en grundförutsättning inför prioriteringen av åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar sin uppföljning av skolenhetens kunskapsresultat så att den omfattar alla ämnen och årskurser samt flickors och pojkars resultat. Tillsammans med lärarna behöver rektorn därefter analysera vad i verksamheten som påverkar och orsakar kunskapsresultaten. Analysen bör ske på såväl grupp- som enhetsnivå och kan till exempel handla om hur undervisningens genomförande påverkar kunskapsresultaten. Med ett bredare underlag och en fördjupad analys får rektorn ett bättre underlag att utgå ifrån när beslut om utvecklingsåtgärder ska fattas.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är målfokuserad, strukturerad och varierad. Den innehåller ett aktivt lärarstöd samt inslag som stärker, motiverar och utmanar eleverna utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Lärarna ger dessutom eleverna möjlighet att ta ansvar för och utveckla strategier för sitt lärande. Vidare involveras eleverna i planering och utvärdering av undervisningen.

Målfokus, variation, struktur och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad genom tydliga mål, planeringar och sammanhängande lektionsinnehåll. Av inskickad dokumentation samt av intervjuer med lärarna framgår att lärarnas planering av undervisningen tar sin utgångspunkt i centralt innehåll, vilka förmågor eleverna ska öva på, vilka kunskaper som ska prövas samt hur dessa ska bedömas. Vidare framgår av såväl observationer som intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna att lärarna har en gemensam lektionsstruktur som bland annat innebär att de inleder lektionerna på ungefär samma sätt samt synliggör syfte, mål och lektionsinnehåll på tavlan. Alla lärare använder också samma bildstöd för att skapa extra tydlighet för eleverna. Vidare framgår av observationerna samt av intervjuer med elever att lärarna avslutar lektionerna på olika sätt. En del lärare gör en sammanfattning av lektionen medan andra återkopplar till lektionsmålet och utvärderar vad eleverna har lärt sig.

Undervisningen präglas av variation gällande arbetsformer, arbetssätt och innehåll. Av intervjuer med lärare framgår att eleverna till exempel får läsa, skriva, se på film, laborera, samtala och diskutera med varandra. De får arbeta enskilt, i par eller i grupp. Lärarna ger också exempel på att variation sker mellan olika ämnen under skoldagen. Ofta är det mer teoretiskt arbete på förmiddagarna och mer kreativt eller praktiskt arbete på eftermiddagarna. Av intervju med rektorn framgår också att många lärare använder såväl analoga som digitala lärverktyg samt varierar muntliga uppgifter med

skriftliga. Den bild av variation som rektorn och lärarna ger framkommer även i de elevintervjuer och lektionsobservationer som genomförts.

Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår vad de ska göra och att de kommer igång med arbetet. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att lärarna arbetar med tillgängliga lärmiljöer. I klassrummen finns exempelvis så kallade hjälpbord där läraren kan sitta tillsammans med de elever som är i stort behov av lärarstöd. Genomförda lektionsobservationer visar flera exempel på hur lärarna även cirkulerar i klassrummet, ger eleverna stöd utifrån behov och ser till att de arbetar aktivt. Vidare visar och förklarar lärarna på olika sätt, ställer frågor och för en dialog med eleverna. Av lärarintervjuer framgår även att lärarna använder stödmallar, checklistor och modellering för att möta elevernas olika behov.

Motivation, förväntningar och anpassningar

Lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna genom att visa intresse och engagemang för sina ämnen och för eleverna. Av intervjuer med lärare samt av genomförda lektionsobservationer framgår att lärarna tar sig tid för eleverna och visar att de ser den insats eleverna gör, till exempel genom att följa upp deras tankar, ställa följdfrågor, uppmuntra och berömma. Vidare framgår att det finns mål för varje lektion som dels signalerar vad lärarna förväntar sig att eleverna ska klara av, dels motiverar eleverna att arbeta aktivt med uppgifterna. Ibland ger lärarna eleverna ledtrådar för att uppmuntra dem att komma vidare när något är svårt. Av intervju med rektorn framgår att lärarna försöker höja elevernas motivation att lära genom att tydliggöra syftet med olika moment. Lärarna pratar även med eleverna om vikten av att öva för att lära sig.

Undervisningen är till innehåll och arbetssätt anpassad till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att lärarna är bra på att planera sin undervisning så att de kan möta såväl elever med svårigheter som elever i behov av extra utmaningar. Av intervjuer med lärarna framgår att det görs individanpassningar för elever som är i behov av stöd i olika ämnen. I arbetet används stödmallar och checklistor, men även fysiska hjälpmedel som till exempel hörselkåpor, plockmaterial och skärmar finns att tillgå. Dessutom finns digitala lärvärtyg som möjliggör för elever att exempelvis lyssna på texter. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elever att lärarna även utmanar och stimulerar de elever som snabbt blir klara med uppgifter eller som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Eleverna har exempelvis tillgång till uppgifter av olika svårighetsgrad samt digitala program där lärarna ger eleverna olika uppdrag på individnivå. Lärarna uppmanar även eleverna att utveckla sina beskrivningar och arbeta med begrepp som utmanar dem, till exempel när de skriver en text. Av

intervjuer med såväl rektorn som lärarna framgår dock att det varierar i vilken utsträckning elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling får ett aktivt lärarstöd när de arbetar med mer utmanande uppgifter.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen är utformad så att eleverna får möjlighet att reflektera och ta ansvar för sitt eget lärande. Av elevintervjuer samt av genomförda lektionsobservationer framgår att eleverna i flera ämnen får möjlighet att uttrycka sina egna tankar och åsikter, till exempel vid diskussioner om aktuella händelser och mänskliga rättigheter. Vidare framgår av intervjuer med lärare att elever emellanåt får utvärdera sitt eget lärande. Detta kan ske såväl under som efter avslutat arbetsområde. Lärarna pratar också med eleverna om deras sätt att tänka kring sin egen förmåga och möjlighet att utvecklas samt om vikten av att öva och be om hjälp när de inte förstår. Av intervjuer med lärare och elever framgår att även utvecklingssamtalen ger eleverna möjlighet att reflektera över vad de är bra på och vad de behöver förbättra. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna att studieteknik ingår kontinuerligt i undervisningen. Lärarna för diskussioner med eleverna om olika sätt att lära sig och låter eleverna pröva olika strategier.

Lärarna använder olika metoder för att involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna ges möjlighet att påverka såväl arbetssätt som arbetsformer samt hur de önskar redovisa olika arbetsuppgifter. Vidare framgår av intervjuer med lärare att lärarna ofta presenterar ett arbetsområde eller ger eleverna olika förslag på uppgifter, men att eleverna inom ramen för det får välja i vilken ordning de vill genomföra olika moment eller om det är något de vill fördjupa sig i. Ibland efterfrågar eleverna en aktivitet och då brukar lärarna använda elevernas synpunkter i den fortsatta planeringen. Av intervjuer med såväl rektorn som lärarna framgår att elevernas möjligheter att påverka undervisningen ökar i takt med ålder och mognad. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna samt av genomförda lektionsobservationer att lärarna använder olika metoder för att tillsammans med eleverna utvärdera undervisningen. Flera lärare ställer korta frågor till eleverna som avslutning på lektionerna i syfte att snabbt utvärdera enskilda lektioner och få syn på elevernas lärande. De yngre eleverna får ofta utvärdera genom att visa med tumme upp eller ned vad de tycker om lektionerna. Ofta får eleverna även utvärdera undervisningen i slutet av ett arbetsområde, antingen muntligt eller skriftligt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det på skolenheten pågår ett aktivt arbete med att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger och analyserar kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero samt vidtar ändamålsenliga åtgärder utifrån identifierade behov. Eleverna är på olika sätt delaktiga i arbetet och personalen har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Trygghet

Vid skolenheten bedrivs ett medvetet arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna. Av samtliga intervjuer och av inskickad dokumentation framgår att det på skolenheten finns en trygghetsgrupp bestående av både lärare och fritidshemspersonal. Gruppen arbetar aktivt för att skapa en trygg skolmiljö genom att till exempel finnas tillgängliga bland eleverna på raster. Vidare framgår av intervju med rektorn samt av dokumentation att eleverna flera gånger varje termin träffas i faddergrupper och genomför trygghetsfrämjande aktiviteter tillsammans över klass- och årskursgränserna i syfte att skapa goda relationer. I det främjande trygghetsarbetet ingår även skolenhetens arbete med tillgängliga lärmiljöer, rastaktiviteter och beteenden på internet. Av intervju med rektorn framgår också att personalen har diskuterat vikten av samsyn och ett gemensamt förhållningssätt avseende trygghetsarbetet.

Elevernas upplevelse av trygghet kartläggs och följs upp på olika sätt. Av samtliga intervjuer och av inskickad dokumentation framgår att eleverna varje termin genomför en trygghetsvandring samt besvarar en trygghetsenkät. Dessa enkäter följs upp, bland annat i arbetslagen, och såväl personal som elever får ta del av resultaten. Enkätresultaten visar att eleverna överlag känner sig trygga på skolenheten, men att det finns områden där eleverna upplever en viss otrygghet. Av intervjuer med elever

och representanter för elevhälsan samt av dokumentation framgår att buskarna bakom skolbyggnaden, fotbollsplanen samt området där eleverna samlas för att åka skolbuss är platser där eleverna ibland känner sig utsatta. Elevernas upplevelse av trygghet följs även upp i utvecklings- och hälsosamtal.

Utifrån vad kartläggning och analys visar vidtar rektorn vid behov åtgärder för att skapa en trygg miljö på skolenheten. Av intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan samt av inskickad dokumentation framgår att insatser görs utifrån de behov som identifierats i trygghetsenkäterna och i samtal med eleverna. Ett exempel på åtgärd som vidtagits är att personal uppehåller sig mer vid de identifierade riskområdena, till exempel vid buskarna bakom skolbyggnaden. Det pågår också en samverkan med den personal som ansvarar för skolskjutsen. De styrda rastaktiviteterna är ytterligare ett exempel på en insats som görs i syfte att främja tryggheten på skolenheten.

Studiero och lugn miljö

Vid skolenheten bedriver personalen ett samlat arbete med att skapa och bibehålla studiero, och eleverna är delaktiga i det arbetet. Av intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan samt av inskickad dokumentation framgår att arbetet med tillgängliga lärmiljöer främjar studieron i klassrummen. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna att det finns klassrumsregler som utformats tillsammans med eleverna. Lärarna för även diskussioner med eleverna om vad studiero innebär och vilket klassrumsklimat som är önskvärt. Av intervju med elevhälsans representanter framgår även att de pratar med eleverna om vikten av fysisk aktivitet samt goda kost- och sömnvanor, vilket också bidrar till att främja studieron på skolenheten. Vidare har lärarna möjlighet att anmäla ärenden till och delta i elevhälsoteamets möten i syfte att diskutera studieron i en specifik elevgrupp.

Elevernas upplevelse av studiero följs upp på olika sätt. Av intervjuer med lärarna och representanter för elevhälsan framgår att eleverna besvarar olika enkäter där frågor om studiero ingår. Resultaten av dessa enkäter följs upp, exempelvis i arbetslagen. Av samtliga intervjuer framgår att enkätresultaten visar att elevernas upplevelse av studiero överlag är god och att de ges förutsättningar att koncentrera sig på skolarbetet. Graden av studiero kan dock variera mellan olika lektioner och elevgrupper. Att det som helhet råder god studiero på lektionerna framgår även av de lektionsobservationer som genomförts.

Utifrån uppföljning och analys vidtar rektorn ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö för eleverna. Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att det görs riktade insatser i en elevgrupp. Specialpedagogen har exempelvis

genomfört observationer i klassen för att identifiera gruppens behov och en extra resursperson har tillsatts i elevgruppen. Även berörda lärare får stöd och insatserna utvärderas i elevhälsoteamet. Vidare framgår av intervjuer med lärare att lärarna vidtar olika åtgärder i klassrummen för att påkalla elevernas uppmärksamhet eller för att få dem att koncentrera sig på skolarbetet. Vissa lärare använder pauser och rörelseaktiviteter medan andra använder så kallade uppmärksamhetskort.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn till viss del analyserar eventuella avvikelser i lärarnas bedömningar och betygssättning samt för diskussioner med lärarna om orsaker till avvikelserna. Rektorn gör dock ingen fördjupad analys av orsakerna till de avvikelser som eventuellt identifieras. Vidare ger rektorn lärarna vissa förutsättningar att på olika sätt samverka kring och kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Rektorn säkerställer även att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Analys av lärarnas bedömningar och betygssättning

Rektorn analyserar till viss del eventuella avvikelser i bedömningar och betyg samt diskuterar dessa med lärarna. Av intervju med rektorn framgår att analys av eventuella skillnader i betyg mellan olika ämnen sker på förvaltningsnivå där olika skolenheter jämförs med varandra, främst med avseende på betygen i årskurs 6 samt nationella prov i årskurserna 3 och 6. Vidare framgår att rektorn främst analyserar eventuella avvikelser i ämnena svenska, engelska och matematik, och att fokus är på betygen i årskurs 6. Det framgår även att rektorn har uppmärksammat avvikelser i enstaka ämnen och ser att det finns olikheter i lärarnas sätt att göra bedömningar och tolka betygsriterierna. Rektorn har i dessa fall haft diskussioner med berörda lärare om

orsakerna till avvikelserna samt ifrågasatt vad som ligger till grund för lärarnas betygssättning. I övrigt uppger rektorn att det inte finns några direkta avvikelser i lärarnas bedömningar och betygssättning. Av intervjuer med lärarna framgår visserligen att det både på kommunnivå och skolenhetsnivå sker en jämförelse mellan elevers resultat på nationella prov och terminsbetyg, men att lärarna saknar kännedom om huruvida det har förekommit avvikelser. Om rektorn har identifierat avvikelser i lärarnas bedömning och betygssättning har det inte gjorts någon fördjupad analys av orsakerna.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att det finns avsatt tid för lärarna att samverka kring bedömning och betygssättning. På samarbetstiden har lärarna möjlighet att träffas i olika konstellationer och diskutera bedömning. Det framgår dock att detta görs i begränsad utsträckning och att lärarna är fria att styra över sin egen samarbetstid. I samband med terminsslut finns även särskild arbetslagstid där lärarna i första hand arbetar med sin egen bedömning och betygssättning, men där de också har möjlighet att använda tiden till gemensamma diskussioner. Det styr emellertid inte rektorn. Vidare framgår av intervju med rektorn att det i vissa ämnen finns ett kommunövergripande arbete med bedömning och betygssättning. Detta arbete leds dock inte av någon rektor, men rektorn beskriver i intervjun att det finns ett behov av ökad styrning och att det på sikt ska bli så.

Rektorn säkerställer att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att nationella prov bedöms tillsammans med lärare från andra skolenheter i kommunen. Proven är avidentifierade och lärarna träffas i olika bedömningsgrupper i syfte att samtala om hur de bedömer olika uppgifter. Sambedömning sker även vid andra tillfällen, men av intervjuer med såväl rektorn som lärarna framgår att lärarna inte arbetar gemensamt med bedömning i någon högre utsträckning. Vidare framgår att lärarna har tillgång till Skolverkets bedömningsportal och använder Skolverkets bedömningsstöd i årskurs 1. När det gäller bedömningsstödet genomför specialpedagogen de delar som gäller läsning. Vid genomförandet av de nationella provens muntliga delar är lärarna alltid två till antalet, i syfte att säkerställa en korrekt bedömning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver fördjupa analysen av eventuella skillnader i lärarnas bedömningar och betygssättning samt utveckla arbetet med att skapa förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Skolinspektionen bedömer att rektorn bara till viss del analyserar eventuella avvikelser i lärarnas bedömningar och betyg. Granskningen visar att analysen är begränsad till ett fåtal ämnen och årskurser, och i de fall avvikelser förekommer sker ingen fördjupad analys av orsakerna till dem. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn inte ger lärarna tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Granskningen visar att rektorn visserligen ger lärarna tid att arbeta med kvalitetssäkring, men att rektorn inte styr lärarna i detta arbete och att lärarna därmed inte utnyttjar tiden i särskilt stor utsträckning.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare anges i 3 kap. 14 § skollagen att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning (SKOLFS 2022:417 s. 46) framgår att rektorn tillsammans med lärarna bör följa upp betyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Rektorn bör även följa upp hur betyg och resultat från nationella prov förhåller sig till varandra inom skolenheten och analysera avvikelser. Vidare framgår (s. 48) att rektorn har ett särskilt ansvar för att främja en rättssäker betygssättning. Det är därför centralt att rektorn följer upp betygen och betygssättningen på skolenheten. Detta är en del av det systematiska kvalitetsarbete som rektorn leder. Det är också viktigt att skolenheten har rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg för att säkerställa att betygen är så rättvisande som möjligt och att resultaten från de nationella proven särskilt har beaktats. Om det framkommer att det finns avvikelser mellan betyg och provbetyg är det av vikt att rektorn följer upp vad avvikelserna kan bero på och om de är motiverade eller inte. Rektorn kan då behöva få mer information från lärarna om orsakerna till avvikelserna.

Av Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning (SKOLFS 2022:417 s. 18) framgår att rektorn bör skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Dessutom framgår (s. 23-24) att rektorn har en central roll för lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. För att sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper vid tiden för betygssättning behöver lärare ges förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn fördjupar sin analys av lärarnas bedömningar och betygssättning så att den omfattar samtliga lärare, ämnen och årskurser. I de fall rektorn identifierar skillnader i lärarnas bedömningar och betyg bör rektorn även analysera orsaker till avvikelserna. Vidare rekommenderas rektorn att skapa förutsättningar för alla lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning i samtliga ämnen. Rektorn kan exempelvis tydliggöra att lärarna ska använda viss avsatt tid till arbete med bedömning och betygssättning. Vidare bör rektorn aktivt styra innehållet vid dessa tillfällen samt följa upp det arbete som sker.

På Skolinspektionens vägnar

X Tobias Thorén

Beslutsfattare
Signerat av: Tobias Thorén

X Cecilia Johansson

Föredragande
Signerat av: Cecilia Johansson

I handläggningen av ärendet har även utredaren Helena Forsberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 11 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa.
- 1 intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18-19 oktober 2023. Besöket genomfördes av utredarna Cecilia Johansson och Helena Forsberg.

Grebo skola i Åtvidabergs kommun är en grundskola med årskurserna F-6. Även fritidshem finns vid skolenheten. Försköleklass och fritidshem omfattas emellertid inte av den här granskningen. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolenheten 164 elever. Grebo skola leds av en rektor.